



Strasbourg 23.10.2018
COM(2018) 800 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Komission työohjelma 2019

Lupausten lunastaminen ja tulevaisuuteen valmistautuminen

I. Lupausten lunastaminen ja tulevaisuuteen valmistautuminen

Tulevat kuukaudet ovat Euroopan unionin kannalta ratkaisevia. Eurooppalaiset äänestävät toukokuussa Euroopan parlamentin vaaleissa. Kuten komission puheenjohtaja korosti unionin tilaa käsitelleessä puheessaan 12. syyskuuta 2018, äänestäjien valinnat kuvastavat heidän luottamustaan Euroopan unionin kykyyn tarjota ratkaisuja niihin haasteisiin, joita mikään jäsenvaltio yksin ei voi ratkaista.

Haasteena on muun muassa varmistaa, että Euroopan talouskasvu hyödyttää todella kaikkia, mikä merkitsee investointeja tulevaisuuden työpaikkoihin sekä tarttumista mahdollisuuksiin, joita digitaalitekniikkaan ja vähähiiliseen talouteen siirtyminen tarjoavat. Pitkäaikaisia haasteita liittyy muuttoliikkeeseen, joka edellyttää kestäviä eurooppalaisia ratkaisuja, vaikkakin muuttoliike on vähentynyt huomattavasti kriisivuosista 2015 ja 2016. Haasteita liittyy myös Euroopan demokraattisiin yhteiskuntiin, arvoihin ja turvallisuuteen, mikä johtuu terrorismista ja kyberhyökkäyksistä ja yhä enemmän myös disinformaatiokampanjoista. Haasteita aiheutuu lisäksi yhä epävakammasta maailmanlaajuisesta tilanteesta, jossa väestönkehitys, kilpailu luonnonvaroista ja ilmastonmuutos edellyttävät yhteistä pyrkimystä kestäväan kehitykseen, vaikka jotkut ovat kyseenalaistaneet sitoutumisensa niihin toimielimiin ja sääntöihin, jotka ovat muokanneet maailmanjärjestystä 50 viime vuoden aikana.

Euroopan on nyt enemmän kuin koskaan osoitettava, että unioni on yhtenäinen, vahva ja demokraattinen ja että ratkaisuja näihin haasteisiin kansalaistemme suojelemiseksi, voimaannuttamiseksi ja puolustamiseksi voidaan löytää ainoastaan yhteistyöllä.

Komissio on toimikautensa alusta lähtien keskittynyt vuotuisissa työohjelmissaan suurimpiin haasteisiin, joissa EU:n toimilla voidaan saada aikaan ratkaisevia tuloksia. Unionin tilaa käsitelleen puheen yhteydessä esitettyjen aloitteiden myötä Euroopan komissio on nyt esittänyt kaikki tarvittavat lainsäädäntöehdotukset myönteisen muutoksen aikaansaamiseksi komission vuosiksi 2014–2019 määrittämällä kymmenellä painopistealalla. Komissio, Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat päässeet yhteisymmärrykseen lähes puolesta näistä ehdotuksista, minkä lisäksi noin 20 prosenttia ehdotuksista on edennyt jo pitkälle lainsäädäntöprosessissa. Seuraavaksi ensisijaiseksi tavoitteeksi on asetettava muiden ehdotusten saattaminen lainsäädännöksi, mukaan lukien kaikki yhteisissä julistuksissa mainitut ensisijaiset ehdotukset, ja sen jälkeen lainsäädännön tehokas täytäntöönpano. Komissio on käynyt tämän työohjelman valmistelun yhteydessä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa vuoropuhelua, jossa on vahvistunut niiden kaikkien yhteinen sitoumus jatkaa ja vauhdittaa edistystä. Nyt on aika osoittaa, että yhdessä voidaan saada aikaan tuloksia.

Jotta keskityttäisiin jo vireillä oleviin asioihin, komissio esittää tämänvuotisessa työohjelmassa vain muutamia uusia aloitteita, jotka ovat unionin tilaa käsitelleen puheen yhteydessä esitettyjen aloitteiden lisäksi olennaisia, jotta kaikkien kymmenen painopistealueen tavoitteet voitaisiin saavuttaa. Näillä aloitteilla vastataan vielä ratkaisemattomiin haasteisiin, jotka edellyttävät yhteisiä ja päättäväisiä toimia. Niihin

kuuluvat seuraavat: maahanmuuton alalla toteutettavien toimien loppuun saattaminen; talous- ja rahaliiton lujittaminen; maailmanlaajuisen kauppajärjestelmän jännitteiden kasvuun liittyvät toimet; oikeusvaltioperiaatteen liittyvien jatkuvien haasteiden ratkaiseminen joissakin jäsenvaltioissa; ja sopimuksen saavuttaminen Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sen unionista eroamisesta. Komissio aikoo myös kiinnittää huomiota hyväksytyn lainsäädännön täytäntöönpanoon ja voimassaolevan säännösten arviointiin tulevaisuutta silmällä pitäen ja ehdottaa, että tiettyjä vanhentuneita ehdotuksia vedetään pois ja säädöksiä kumotaan.

Tämä työohjelma edistää myös Sibiun huippukokousta pohjustavaa etenemissuunnitelmaa, joka on saanut voimakasta tukea Euroopan parlamentista ja joka on otettu EU:n johtajien asialistalle. Sibiun huippukokous järjestetään Eurooppa-päivänä 9. toukokuuta 2019 kuusi viikkoa brexitin jälkeen ja kaksi viikkoa ennen Euroopan parlamentin vaaleja. Tämä on 27 jäsenvaltion EU:n kannalta ratkaiseva hetki muokata tulevaisuuttaan vuoteen 2025. Tämän vuoksi on tärkeää, että ennen Sibiun huippukokousta saavutetaan poliittinen yhteisymmärrys komission ehdotuksesta, joka koskee aiempaa yksinkertaisempaa ja joustavampaa talousarvioketystä tulevaisuutta varten. Komissio aikoo tämän lisäksi esittää lähikuukausina useita tulevaisuudensuunnitelmia huippukokouksen valmistelemiseksi, jotta EU:n johtajat voisivat lujittaa luottamusta 27 jäsenvaltion unionin tulevaisuuteen.

II. Junckerin komission kymmenen painopisteen täysimääräinen toteuttaminen ennen Euroopan parlamentin vaaleja

Uutta pontta työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin

Euroopan taloudella menee hyvin. Kasvu saavutti kymmenen vuoden huippunsa vuonna 2017. Työllisyys ja investoinnit ovat palautuneet kriisiä edeltäneelle tasolle, ja julkisen talouden tila on parantunut huomattavasti. Taloudellinen, sosiaalinen ja julkisen talouden tilanne on kuitenkin erilainen eri jäsenvaltioissa. Maailmantalouden tuulet ovat muuttumassa, ja EU:n on tartuttava tilaisuuteen jatkaakseen sellaisten politiikkojen edistämistä, joiden avulla se voi hyödyntää uusia taloudellisia mahdollisuuksia ja valmistaa talouttaan kestämaan tulevia haasteita.

EU:n on tämän vuoksi jatkettava investoimista uudistuksiin, jotka ovat tarpeen unionin pitämiseksi vakaalla kestävässä kasvun tiellä. Komission nykyaikaiset, oikeudenmukaiset ja tasapainoiset ehdotukset seuraavaksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi 27 jäsenvaltion unionille muodostavat perustan unionin yhteisten tavoitteiden saavuttamiselle seuraavan vuosikymmenen aikana. Niissä keskitytään aloihin, joilla Bratislavassa ja Roomassa kokoontuneet EU:n johtajat katsoivat unionilla olevan parhaat edellytykset saavuttaa tuloksia. Niiden avulla voidaan vastata suuriin haasteisiin, jollaisia ovat esimerkiksi nuorisotyöttömyys, muuttoliike, turvallisuus, teknologinen ja digitaalinen muutos sekä siirtyminen kestävämpään vähähiiliseen talouteen. Sibiun huippukokouksessa pitäisi vahvistaa poliittinen yhteisymmärrys tulevasta talousarviosta. Tämä osoittaisi, että 27

jäsenvaltion unioni on yhtenäinen, sillä on selkeä suunta ja se on valmis ja kykenevä muokkaamaan omaa kohtaloaan ja tuottamaan hyötyä kansalaisilleen.

Julkisilla varoilla on paikkansa oikeantyyppisten investointien edistämisessä, mutta viime kädessä työpaikkoja ja kasvua luovat yritykset. Sen vuoksi on edelleen hyödynnettävä käytettävissä olevien resurssien vipuvaikutusta. Euroopan investointiohjelma eli ”Junckerin suunnitelma” on jo tuottanut 344 miljardia euroa lisäinvestointeja eli ylittänyt alkuperäisen 315 miljardin euron tavoitteensa. Sen odotetaan luovan 1,4 miljoonaa työpaikkaa ja kasvattavan EU:n bruttokansantuotetta 1,3 prosentilla vuoteen 2020 mennessä. Junckerin suunnitelmaa on tehostettu ja laajennettu, jotta sillä saataisiin vuoden 2020 loppuun mennessä liikkeelle noin 500 miljardin euron lisäinvestoinnit. Komissio aikoo arvioida edistymistä ja etsiä uusia tapoja lisätä investointeja, myös tulevan InvestEU-ohjelman puitteissa.

Tarvitaan myös yhteisymmärrys jäljellä olevista ehdotuksista, joilla edistetään siirtymistä kiertotalouteen, joka tukee innovointia, työllisyyttä ja kasvua ja edistää niukkojen resurssien kestäväää käyttöä. Kertakäyttöisiä muovituotteita koskevasta ehdotuksesta on päästävä sopuun nopeasti, jotta voidaan vähentää haitallisen muovin määrää merissä ja tarjota yrityksille vahva kannustin etsiä kestäviä ja innovatiivisia vaihtoehtoja. Tämä kannustaa eurooppalaiseen innovointiin ja antaa eurooppalaisille yrityksille teknologisen johtoaseman niiden maailmanlaajuisiin kilpailijoihin nähden, mikä puolestaan edistää kestäväää kasvua ja työllisyyttä tulevaisuudessa.

Yhdennetyt digitaaliset sisämarkkinat

Digitaaliset sisämarkkinat tuottavat jo nyt hyötyä eurooppalaisille: verkkovierailumaksut on poistettu, kansalaiset voivat nyt hyödyntää elokuva-, urheilu-, musiikki-, videopeli- ja sähkökirjatilauksiaan riippumatta siitä, missä päin EU:ta he ovat, ja tämän vuoden joulukuusta lähtien he voivat tehdä ostoksia verkossa ilman että heitä syrjitään sen perusteella, missä he asuvat.

Komission 30 lainsäädäntöaloitteesta digitaalisten sisämarkkinoiden alalla on hyväksytty 18. Nyt on tärkeää saattaa päätökseen jäljellä olevien ehdotusten käsittely. Ne koskevat muun muassa tekijänoikeuksia, sähköisen viestinnän tietosuojaa ja sopimusoikeutta. On tärkeää perustaa nopeasti teollisuus-, teknologia- ja tutkimusalan kyberturvallisuutta käsittelevä eurooppalainen osaamiskeskus samoin kuin kansallisten koordinoitavien verkoston verkosto, jotta EU voisi ylläpitää ja kehittää digitaalisten sisämarkkinoiden turvaamiseksi tarvittavia teknisiä ja teollisia kyberturvallisuusvalmiuksia.

Tekoälyn tuomiin haasteisiin liittyvää työtä jatketaan mahdollistamalla toiminnan koordinoiminen koko Euroopan unionissa ja jatkamalla vaihe vaiheelta aiemmin tänä vuonna suunniteltuja toimia. Komissio ja korkea edustaja aikovat myös esittää uuden yhteisen toimintasuunnitelman, jolla torjutaan Euroopassa laajalle verkossa levinnyttä disinformaatiota, koska se heikentää eurooppalaisten luottamusta demokraattisiin prosesseihin ja instituutioihin sekä riippumattomiin ja vapaisiin tiedotusvälineisiin. Tätä asiaa on erityisen tärkeää käsitellä ennen ensi vuoden Euroopan parlamentin vaaleja.

Lisäksi laaditaan suositus sähköisten terveystietojen eurooppalaisesta siirtomuodosta. Sen käyttöönotto helpottaa potilastietojen vaihtoa rajojen yli, mikä hyödyttää sekä potilaita että terveydenhuollon tarjoajia ja auttaa kehittämään hoitoalaa terveyspalvelujen digitalisoinnin myötä. Kansanterveyden alalla komissio aikoo esittää kattavaa kehystä hormonaalisille haitta-aineille.

Joustava energiaunioni ja tulevaisuuteen suuntautuva ilmastonmuutospolitiikka

EU on investoinut neljän viime vuoden aikana energiaunioniin edistääkseen kestävää, riippumatonta ja varmaa energian tarjontaa kansalaisille. EU on johtanut maailmanlaajuisia toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, ja se on ainoa suuri talous, joka on antanut lainsäädäntöä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä vähintään 40 prosentilla vuoteen 2030 mennessä Pariisin sopimuksen mukaisesti.

Työtä on jatkettava, jotta lainsäätäjät hyväksyisivät jäljellä olevat puhtaan energian säädöspaketin ehdotukset. Jotta voidaan parantaa EU:n energian sisämarkkinoiden toimintaa ja lisätä jäsenvaltioiden välistä solidaarisuutta, on myös tärkeää, että lainsäätäjät sopivat yhteisistä säännöistä Euroopan kaasumarkkinoille tuleville kaasuputkille ja saattavat uuden sähkömarkkinoita koskevan lainsäädännön valmiiksi. Lisäksi on päästävä sopuun Eurooppa liikkeellä -toimenpidepakettiin kuuluvista komission ehdotuksista, jotta voidaan panna ajoissa täytäntöön turvallista, puhdasta ja verkkoyhteyksiä käyttävää liikkuvuutta koskeva toimintasuunnitelma. Hyväksymättä ovat vielä myös komission ehdotukset kestävästä rahoituksesta ilmastoa ja kestävää kehitystä koskevan EU:n ohjelman tueksi tarvittavan yksityisen pääoman hankkimiseksi.

Hyväksymällä nämä toimenpiteet pikaisesti voidaan varmistaa, että vuoteen 2030 ulottuvalla ilmastopolitiikalla on tarvittavat tukivälineet ja oikeudellinen kehys. Kaikilla näillä ilmasto- ja energia-alan toimilla saavutetaan noin 45 prosentin kokonaisvähennys kasvihuonekaasupäästöissä vuoteen 2030 mennessä, mikä ylittää Pariisin sopimukseen perustuvan EU:n sitoumuksen vähentää päästöjä vuoteen 2030 mennessä vähintään 40 prosenttia verrattuna vuoteen 1990. Niiden avulla voidaan lisäksi saavuttaa ennuste, jonka mukaan päästöt vähenevät noin 60 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Tämä ei kuitenkaan riitä, jotta EU täyttäisi oman osuutensa Pariisin sopimuksen lämpötilatavoitteiden saavuttamisessa. Viimeisimmässä hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin erityiskertomuksessa vahvistetaan yksiselitteisesti ilmastonmuutoksen kielteiset vaikutukset. Tämän vuoksi komissio aikoo ehdottaa EU:n strategiaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi pitkällä aikavälillä ennen joulukuussa 2018 järjestettävää Katowicen ilmastonmuutoskonferenssia. Komissio aikoo myös raportoida energiaunionin tilasta sekä siitä, miten Eurooppa on edistynyt pyrkimyksissään kehittyä johtavaksi toimijaksi akkujen tuotannon ja kehittämisen alalla.

Syvämmät ja oikeudenmukaisemmat sisämarkkinat ja lujempi teollisuuspohja

Vuonna 2018 sisämarkkinat täyttivät 25 vuotta. Sisämarkkinat muodostavat viidenneksen maailmantaloudesta. Ne ovat ainutlaatuinen rakennelma ja Euroopan suurin vahvuus talouskasvun luomisessa ja eurooppalaisten yritysten auttamisessa menestymään,

innovoimaan ja luomaan uusia työpaikkoja. Sisämarkkinoiden kollektiivinen painoarvo mahdollistaa sen, että EU voi käytännössä laatia standardeja ja toimia globaalina vertailukohtana esimerkiksi tietosuojaan, massadatan, tekoälyn ja automaation aloilla ja viedä tällä tavalla arvojaan maailmalle ja muovata maailmantaloutta.

Nyt on täytettävä lupaus hyödyntää sisämarkkinoiden koko potentiaali kaikilla aloilla. Tavara- ja palvelupakettiin kuuluvista ehdotuksista on tärkeää päästä yhteisymmärrykseen, jotta voidaan varmistaa tuotteiden turvallisuus ja lujittaa luottamusta sisämarkkinoihin. On tehostettava pyrkimyksiä sopia yhteisestä yhdistetystä yhteisöveropohjasta sekä digitaalitalouden oikeudenmukaista ja tehokasta verotusta koskevista ehdotuksista niin, että kaikki yritykset – niin suuret kuin pienet – maksavat oikeudenmukaisen osuutensa veroista siellä, missä niille kertyy voittoa. On myös aika sopia oikeudenmukaisista ja tehokkaista alv-ehdotuksista, yksinkertaistaa järjestelmää erityisesti pienten yritysten osalta ja suojata se petoksilta sekä nykyaikaistaa alennettuja arvonlisäverokantoja koskevaa järjestelmää. Olisi myös päästävä yhteisymmärrykseen yhtiöoikeutta koskevista ehdotuksista sen varmistamiseksi, etteivät mitkään yritykset väärinkäytä oikeuttaan toimia ja kasvaa yli kansallisten rajojen välttääkseen veroja tai heikentääkseen työntekijöiden oikeuksia. Lisäksi olisi pikaisesti sovittava kuluttajien aseman vahvistamiseen tähtäävän paketin säädösehdoista. Paketin tavoitteena on nykyaikaistaa ja yksinkertaistaa kuluttajalainsäädäntöä ja vahvistaa yksilöllisiä oikeussuojakeinoja edustuksellisin toimin.

Toimiva pääomamarkkinaunioni, jolla on syvät ja likvidit markkinat, on erittäin tärkeä rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta. Sitä tarvitaan sisämarkkinoiden tukemiseksi ja eurooppalaisten yritysten, mukaan lukien pienet yritykset, rahoituslähteiden monipuolistamiseksi. On korkea aika päästä sopimukseen yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläketuotteesta, Euroopan markkinarakennemuutuksesta, EU:n rahoitusvalvonnan rakenteen parantamisesta sekä yritysten maksukyvyttömyyttä, uudelleenjärjestelyä ja uutta mahdollisuutta koskevasta ehdotuksesta. Lisäksi olisi päästävä sopimukseen muista pääomamarkkinaunionia koskevista ehdotuksista, jotka koskevat joukkorahoitusta, katettuja joukkolainoja, sijoitusrahastojen rajatylittävän markkinoinnin esteiden vähentämistä, pk-yrityslistautujien tukemista julkisilla markkinoilla sekä oikeasuhteisempia ja toimivampia sääntöjä sijoitusyrityksille. Kun otetaan huomioon tuoreet vakavat rahanpesupaljastukset rahoituslalla, on tärkeää päästä nopeasti sopimukseen myös ehdotuksista, joilla tehostetaan rahanpesun torjunnan valvontaa sen varmistamiseksi, että sääntöjen noudattamista valvotaan paremmin kaikkialla EU:ssa.

Sen lisäksi, että sisämarkkinoista on hyötyä yrityksille, ne takaavat myös tiukat sosiaaliset normit ja työntekijöiden korkeatasoisen suojelun. Euroopan parlamentti, Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan komissio antoivat julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista vuosi sitten sosiaalialan huippukokouksessa Göteborgissa. Komissio on toimivaltansa puitteissa toteuttanut konkreettisia jatkotoimia. Nyt pitäisi sopia Euroopan työviranomaisen perustamisesta ja ehdotuksista työ- ja yksityiselämän välisen tasapainon parantamiseksi sekä työolojen avoimuuden ja ennustettavuuden lisäämiseksi kaikkien osalta, myös niiden, jotka ovat epätyypillisissä työsuhteissa. On sovittava jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevien sääntöjen tarkistamisesta, työntekijöiden suojelusta syöpää

aiheuttavilta kemikaaleilta sekä sosiaalisen suojelun saatavuudesta. On myös korkea aika saada esteettömyyssäädös valmiiksi, jotta vammaiset voivat paremmin käyttää yhtäläistä oikeuttaan osallistua täysipainoisesti yhteiskunnan ja työmarkkinoiden toimintaan.

Sisämarkkinoiden ylläpitäminen, täytäntöönpano ja syventäminen on jatkuva tehtävä. Jäljellä olevat puutteet on korjattava, ja niiden toimintaa on parannettava. Sen vuoksi on erittäin tärkeää sopia vireillä olevista säädösehdotuksista ja panna sääntely asianmukaisesti täytäntöön jäsenvaltioissa. Komissio aikoo esittää joulukuussa kokoontuvan Eurooppa-neuvoston keskusteluja varten tiedonannon, jossa keskitytään jäljellä olevien esteiden poistamiseen ja toimintavaihtoehtoihin, jotta Eurooppa voisi tarttua muuttuvan globaalin toimintaympäristön uusiin mahdollisuuksiin.

Syvempi ja oikeudenmukaisempi talous- ja rahaliitto

Euro juhlii 20. vuosipäiväänsä 1. tammikuuta 2019. Euroa käyttää päivittäin 340 miljoonaa eurooppalaista 19 jäsenvaltiossa. Euroalueen osuus on lähes 85 prosenttia 27 jäsenvaltion unionin bruttokansantuotteesta. Euro on selviytynyt elinaikamme pahimmasta finanssikriisistä entistä vahvempana. Nyt on aika keskittyä selvemmin euron strategiseen rooliin maailmassa ja vahvistaa sen perustaa. Pääomamarkkinaunionin toteuttaminen on tässä yhteydessä erityisen tärkeää.

On myös tärkeää toteuttaa ehdotukset, jotka kuuluvat etenemissuunnitelmaan Euroopan talous- ja rahaliiton syventämiseksi, mukaan lukien seuraavan monivuotisen rahoituskehiksen mukaiset talousarviovälineet. Näin talous- ja rahaliitolla (erityisesti EU:n vakautusjärjestelyllä ja uudistusten tukiohjelmalla) voidaan parantaa makrotaloudellista sopeutumiskykyä, jatkaa rakenneuudistusten toteuttamista ja edistää lähentymistä. Kaikki jäsenvaltiot osallistuivat kesäkuussa 2018 eurohuippukokoukseen, jossa sovittiin pankkiunionin saattamisesta valmiiksi muun muassa siten, että luodaan yhteisen kriisinratkaisurahaston varautumisjärjestely ja edetään kohti eurooppalaista talletussuojajärjestelmää. Ne sopivat myös Euroopan vakausmekanismin aseman lujittamisesta ja kehittämisestä kriisinhallintavälineenä. Tätä työtä on ensisijaisen tärkeää jatkaa, ja on myös saavutettava nopeasti yhteisymmärrys erityisesti ehdotuksista, jotka koskevat pankkialan riskien sekä järjestämättömien lainojen vähentämistä. Euroalue kykenee sietämään häiriöitä, jos myös sen jäsenvaltiot kykenevät siihen ja jos taloudellinen ja sosiaalinen lähentyminen pääsee uudelleen käyntiin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi komissio aikoo edelleen vahvistaa talouspolitiikan EU-ohjausjaksoa jäsenvaltioiden tukemiseksi ja ohjaamiseksi, jotta saataisiin aikaan kestävää ja osallistavaa pitkän aikavälin kasvua.

Kauppa: Globalisaation hallinta tasapainoisen ja kehittyvän kauppapolitiikan avulla

Euroopan unioni on suuruutensa, yhteisten arvojensa ja tarkoituksensa vuoksi ainutlaatuinen. Sillä on kauppasopimuksia maailmalla 69 maan kanssa, joiden osuus koko maailman bruttokansantuotteesta on 40 prosenttia. Kasvavat jännitteet ja ennakoitavuuden heikkeneminen maailmanlaajuisessa kauppajärjestelmässä edellyttävät kuitenkin, että EU:n on jatkuvasti tuotava esiin sitoutumistaan sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestelmän säilyttämiseen ja vahvistamiseen. Vahva näyttö tästä sitoutumisesta oli EU:n ja Japanin

välisen talouskumppanuussopimuksen nopea solmiminen. Sopimus on laajin EU:n koskaan neuvotteleva kauppasopimus. Komissio pyrkii myös varmistamaan, että sopimukset Singaporen ja Vietnamin kanssa tulevat nopeasti voimaan ja että neuvottelut, joissa on päästy periaatteelliseen sopimukseen (Meksiko) tai jotka ovat jo edenneet pitkälle (kuten neuvottelut Chilen ja Mercosurin kanssa) saatetaan päätökseen. Myös muissa käynnissä olevissa kauppaneuvotteluissa on edistytävä niin paljon kuin mahdollista. Näihin kuuluvat muun muassa neuvottelut Australian ja Uuden-Seelannin kanssa.

EU voi olla varma asemastaan ja toimia määrätietoisesti kauppasuhteissaan, mutta se ei ole naiivi. On tärkeää, että lainsäädäntövallan käyttäjät pääsevät nopeasti yhteisymmärrykseen suorien ulkomaisten sijoitusten seurantaan koskevasta ehdotuksesta, jotta ulkomaisia yritysostoja voidaan seurata ja estää niistä ne, joista olisi vahinkoa EU:n eduille. Jäsenvaltioiden olisi myös löydettävä ratkaisu kansainvälisten julkisten hankintojen välinettä koskevan ehdotuksen käsittelyä haittaavaan umpikujaan, jotta voidaan estää EU:n yrityksiin kohdistuva syrjintä kolmansien maiden hankintamarkkinoilla, ja sovittava kaksikäyttötuotteita koskevien sääntöjen uudistamisesta, jotta kauppaa ei voitaisi koskaan käyttää väärin sellaisten tavaroiden osalta, joita voidaan käyttää ihmisten perusoikeuksien loukkaamiseen.

Luottamukseen ja perusoikeuksien kunnioittamiseen perustuva oikeusalue

Perusoikeuksien turvaaminen ja turvallisuuden takaaminen on ollut neljän viime vuoden aikana tärkeä painopisteala. Toimivan turvallisuusunionin toteuttamiseksi on nyt tärkeää sopia ehdotuksista, jotka koskevat lainvalvontaviranomaisten rajatylittävää pääsyä sähköiseen todistusaineistoon, räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamista ja käyttöä, henkilökorttien turvaominaisuuksien parantamista ja lainvalvontaviranomaisten pääsyä taloudellisiin tietoihin toisessa jäsenvaltiossa ja näiden tietojen käyttöä. Lisäksi on tehtävä enemmän terroristien toimintamahdollisuuksien estämiseksi sopimalla toimenpiteistä, joilla estetään terroristisen sisällön levittäminen verkossa ja laajennetaan Euroopan syyttäjänviraston toimivaltuuksia rajatylittävän terrorismin torjuntaan.

Jotta eurooppalaiset turvallisuutta, maahanmuuttoa ja rajaturvallisuutta koskevat tietojärjestelmät toimisivat älykkäämmin ja tehokkaammin yhdessä, järjestelmien yhteentoimivuutta koskevasta ehdotuksesta olisi sovittava pikaisesti samoin kuin eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän, Eurodac-järjestelmän ja viisumitietojärjestelmän parannuksista.

Muun muassa *Dieselgate*, *Luxleaks*, *Panama- paperit* ja *Cambridge Analytica* -paljastukset ovat osoittaneet, että väärinkäytösten paljastajilla voi olla merkittävä rooli yleistä etua ja kansalaisten hyvinvointia vahingoittavien laittomien toimien paljastamisessa. Sen vuoksi on sovittava EU:n lainsäädännön rikkomisesta ilmoittavien väärinkäytösten paljastajien suojelun parantamisesta.

On myös varmistettava EU:n kyky auttaa tehokkaammin luonnonkatastrofien uhreja hyväksymällä Euroopan unionin pelastuspalvelumekanismia (rescEU) koskeva ehdotus.

Oikeusvaltioperiaate on yksi unionin arvoista, ja sen noudattaminen on olennaisen tärkeää demokratian ja perusoikeuksien kunnioittamisen kannalta. Se on myös olennainen tausta Euroopan unionin toimivuudelle sisämarkkinoina ja alueena, jolla lainsäädäntöä sovelletaan yhdenmukaisesti ja määrärahoja käytetään asianmukaisesti ja jolla jäsenvaltiot ja niiden kansalaiset voivat toimia yhdessä keskinäisen luottamuksen hengessä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Perussopimuksissa vahvistettu menettely sen määrittämiseksi, onko olemassa selvä vaara, että arvoja ja etenkin oikeusvaltioperiaatetta loukataan vakavasti, on käynnistetty kahden jäsenvaltion osalta. Huoli eräistä muista jäsenvaltioista kasvaa. Tästä syystä on yhä selvempää, että Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden on tehtävä entistä enemmän oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen varmistamiseksi. Komissio aikookin esittää aloitteen, jolla tähdätään oikeusvaltiota koskevan vuoden 2014 kehyksen lujittamiseen entisestään.

Kohti uudenlaista maahanmuuttopolitiikkaa

Muuttopaineet ovat edelleen Euroopan kansalaisten suurimpia huolenaiheita, vaikka kriisistä on päästy yli. Muuttoliikkeen asianmukainen hallinta pysyy haasteena monena tulevana vuonna, ja se edellyttää kokonaisvaltaista ratkaisua.

Sääntöjenvastaisesti Euroopan unioniin saapuvien määrä on pudonnut 95 prosenttia lokakuun 2015 huippulukemista. Tämä vuosi on kuitenkin osoittanut, miten tärkeää on olla valppaana kaikilla reiteillä, sillä tulijoiden määrän laskettua merkittävästi keskisen Välimeren reitillä määrä on kasvanut itäisellä ja varsinkin läntisellä reitillä. Muuttoreitit ja niihin vaikuttavat tekijät muuttuvat jatkuvasti, ja EU:n on valmistauduttava tulevaisuuteen. Etusijalla on edelleen yhteisymmärrys hyvin toimivasta yhteisestä eurooppalaisesta turvapaikkajärjestelmästä, jonka perusperiaatteet ovat vastuullisuus ja solidaarisuus. Järjestelmän uudistamista koskevista seitsemästä alkuperäisestä ehdotuksesta viisi on hyväksytty alustavasti tai osittain, ja nyt olisi toteutettava loput toimet ja otettava huomioon unionin tilaa käsitelleen puheen yhteydessä ehdotetut muutokset uuden Euroopan unionin turvapaikkaviraston operatiivisten valmiuksien lisäämiseksi. Samanaikaisesti on panostettava yhteisymmärryksen saavuttamiseen kahdesta jäljellä olevasta ehdotuksesta, jotka koskevat Dublin-järjestelmän ja turvapaikkamenettelyasetuksen uudistamista.

Jotta maahanmuuttopolitiikka olisi uskottavaa, kansalaisten on voitava luottaa siihen, että EU valvoo tehokkaasti ulkorajojaan ja kykenee suojelemaan suojelua tarvitsevia ja palauttamaan ne, jotka eivät suojelua tarvitse. EU:n palauttamispolitiikan johdonmukaisuuden ja tuloksellisuuden parantaminen ja laittoman maahanmuuton kannustimien vähentäminen on ratkaisevan tärkeää, ja komissio on esittänyt tätä varten tarvittavat ehdotukset. Samalla on sovittava nopeasti palauttamisdirektiivin uudistamisesta ja vahvistettava Euroopan raja- ja merivartioviraston valmiuksia perustamalla vuoteen 2020 mennessä 10 000 EU:n rajavartijan pysyvä reservi, lisäämällä viraston valtuuksia palautusten alalla ja antamalla sille mahdollisuus toimia laajemmin EU:n ulkopuolisissa kumppanimaissa.

Toisaalta Euroopan on tehtävä enemmän laillisen maahanmuuton hyväksi. Työmarkkinoiden tuleviin tarpeisiin ja tulevaan osaamisvajeeseen on pystyttävä vastaamaan asianmukaisesti ja EU:n etujen mukaisesti. Sen vuoksi on tärkeää sopia EU:n sinisen kortin järjestelmän

tarkistamisesta, jotta erittäin ammattitaitoisten kolmansien maiden kansalaisten on helpompaa ja houkuttelevampaa tulla Eurooppaan töihin edistämään EU:n talouksien suorituskykyä.

Komissio julkaisee joulukuuhun 2018 mennessä viisumien vastavuoroisuutta koskevan tiedonannon, jossa tarkastellaan nykytilannetta ja sitä, miten voitaisiin edetä asiassa, joka koskee viisumikohtelun vastavuoroisuuden puuttumista suhteessa Yhdysvaltoihin.

Vahvempi maailmanlaajuinen toimija

Yhdessä Euroopan mailla on vahvan maailmanlaajuisen toimijan painoarvo, jonka ansiosta se voi edistää rauhaa, kestävä kehitystä, turvallisuutta ja vakautta sekä tukea demokratiaa, puolustaa ihmisoikeuksia ja edistää oikeusvaltioperiaatetta.

Jotta näin tapahtuisi, komissio toivoo edelleen nopeita jatkotoimia esittämässään aloitteessa, joka koskee EU:n päätöksenteon tehostamista yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla. Tämän lisäksi olisi päästävä sopimukseen ehdotetuista rahoitusohjelmista, joilla tuetaan Euroopan asemaa maailmanlaajuisena toimijana. Komissio jatkaa myös EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian täytäntöönpanoa erityisesti Intian, Latinalaisen Amerikan ja Keski-Aasian osalta.

Ehdotetun uuden Afrikan ja EU:n kestävien investointien ja työpaikkojen allianssin täytäntöönpanoa edistetään. Tätä varten Euroopan ulkoisen investointiohjelman täytäntöönpanoa jatketaan ja lisätään, jotta sen kunnianhimoisen tavoite vivuttaa kestäviä investointeja 44 miljardin euron edestä saavutettaisiin vuoteen 2020 mennessä.

Naapuruuspolitiikan täytäntöönpano sekä idässä että etelässä tulee jatkossakin olemaan keskeinen painopiste. Euroopan unionin laajentumisen osalta komissio antaa vuosittain kertomukset kaikkien asianomaisten kumppaneiden suhteen saavutetusta edistymisestä. Lisäksi komissio arvioi Bosnia ja Hertsegovinan esittämää jäsenyyshakemusta ja antaa siitä lausunnon.

Demokraattisen muutoksen unioni

Komissio on pyrkinyt neljän viime vuoden aikana lisäämään Euroopan unionin demokraattisuutta esimerkiksi antamalla kansalaisille kanavan vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon, lisäämällä komission päättäjien ja eturyhmien edustajien välisten tapaamisten avoimuutta, julkaisemalla kauppasopimuksia koskevat neuvotteluvaltuudet ja sisällyttämällä sääntelyn parantamista koskevat periaatteet politiikan suunnitteluun. Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoitusta koskeviin sääntöihin on tehty merkittäviä tarkistuksia, joilla lisätään avoimuutta Euroopan tason poliittisten puolueiden ja niiden jäsenpuolueiden välisistä yhteyksistä, parannetaan demokraattista legitimitettiä rahoituksen kuvastaessa paremmin äänestäjien valintoja ja tehostetaan julkisten varojen väärinkäytön torjuntaa.

Demokraattisten arvojen suojelemiseksi on taattava, että tulevat vaalit järjestetään vapaasti ja rehellisesti. Tämän vuoksi on saavutettava kiireesti yhteisymmärrys ehdotuksista, joilla pyritään parantamaan EU:n demokraattisten prosessien suojelua kolmansien maiden tai yksityisten tahojen manipuloinnilta. Lisäksi olisi päästävä nopeasti sopimukseen

ehdotuksesta, jonka mukaan Euroopan tason poliittisille puolueille voidaan määrätä seuraamuksia, jos henkilötietojen suojaa rikotaan tarkoituksena vaikuttaa Euroopan parlamentin vaaleihin.

Eurooppalaiset kansalaisaloitteet tarjoavat kansalaisille ainutlaatuisen ja innovatiivisen tavan osallistua EU:n agendan laadintaan pyytämällä suoraan komissiota ryhtymään toimiin jossakin niiden tärkeäksi katsomassa asiassa. Jotta välineestä voitaisiin tehdä käyttäjäystävällisempi ja jotta se toimisi mahdollisimman hyvin, on tärkeää päästä nopeasti yhteisymmärrykseen asetusuudistuksesta, jolla helpotetaan uusien kansalaisaloitteiden käynnistämistä ja niiden tukemista. Tarkoitus on myös vastata kansalaisten julkisissa kuulemisissa esittämiin toiveisiin. Tällainen on esimerkiksi ehdotus lopettaa kellojen siirtäminen kahdesti vuodessa.

Tämä komissio on korostanut toimikautensa alusta lähtien, että unionin on keskityttävä enemmän asioihin, joilla on todellista merkitystä. Se on myös korostanut tarvetta parantaa unionin toimien demokraattista legitimitettä. Tämän vuoksi on olennaista varmistaa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattaminen. Komissio esittää tämän työohjelman ohessa tiedonannon, jossa esitetään, miten toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden asemaa tulisi lujittaa EU:n päätöksenteossa. Tiedonanto pohjautuu toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen toteutumista tarkastelevan työryhmän työstä saatuun runsaaseen aineistoon. Työryhmän näkemysten mukaisesti näiden periaatteiden asemaa voidaan lujittaa osana laajempaa paremman sääntelyn agenda, johon kuuluu myös suunniteltu tilannearvio. Tiedonannon mukana toimitetaan myös vuosikertomukset Euroopan komission ja kansallisten parlamenttien suhteista sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta.

III. Vakuuttavien tulevaisuudennäkymien tarjoaminen kaikille eurooppalaisille

Sibiun huippukokous järjestetään ratkaisevalla hetkellä 9. toukokuuta 2019 – kuusi viikkoa brexitin jälkeen ja kaksi viikkoa ennen Euroopan parlamentin vaaleja. Tämä on hetki, jolloin johtajat luovat uutta luottamusta 27 jäsenvaltion unionin tulevaisuuteen. Komissio osallistuu huippukokousta edeltävään ja sen jälkeiseen prosessiin laatimalla useita vuoteen 2025 tähtääviä raportteja ja tiedonantoja. Komissio on esittänyt tai aikoo esittää aloitteita, joiden tavoitteena on

- vahvistaa euron kansainvälistä asemaa osana maailmanlaajuisia pyrkimyksiä vahvistaa Euroopan suvereniteettia;
- lisätä määräenemmistöäänestysten käyttöä ja tehostaa päätöksentekoa verotuksen ja sosiaalipolitiikan avainaloilla niin, että EU:n sisämarkkinalainsäädäntö pysyy taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen tasalla, sekä useilla tarkoin valituilla ulkosuhteiden aloilla, jotta yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa varten olisi oikeanlaiset päätöksentekovälineet;

- pohtia, miten voidaan edetä kohti kestäväää Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä YK:n kestävään kehityksen tavoitteiden ja Pariisin ilmastopöimöksen mukaisesti;
- valmistella energia- ja ilmastopöitiikalle uutta institutionaalista kehystä hahmottelemalla vaihtoehtoja, joilla lisätään määräenemmistöäänestyksiä, ja mahdollisesti uudistamalla Euratomin perustamissopimusta;
- vahvistaa edelleen oikeusvaltiota koskevaa vuoden 2014 oikeudellista kehystä;
- hahmotella, miten unionin yhtenäisyyttä, voimaa ja demokraattisuutta voitaisiin lisätä viestinnässä.

IV. Valmistautuminen brexitiin

Vaikka sopimuksen tekemiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan hallitusta eroamisesta Euroopan unionista ja kehyksen laatimiseksi EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan tuleville suhteille on tehty kovasti työtä, neuvottelujen tuloksesta riippumatta tarvitaan tiettyjä toimenpiteitä EU:n säännösten mukauttamiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan eroon. Lainsäädäntövallan käyttäjien käsiteltäväksi on jo toimitettu kuusi säädöstä, joiden lisäksi komissio aikoo antaa vielä kaksi brexitiin valmistautumiseen liittyvää lainsäädäntöehdotusta. Niistä toinen koskee Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten viisumiasemaa eron jälkeen ja toinen energiatehokkuutta koskevan lainsäädännön mukaisten primääri- ja loppuenergian kulutusta koskevien lukujen mukauttamista. Ehdotukset esitetään marraskuussa 2018, jotta lainsäädäntövallan käyttäjille jää riittävästi aikaa hyväksyä ehdotukset ennen eroamispäivää.

Komissio aikoo myös esittää vuoden 2018 loppuun mennessä useita delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä, jotka ovat tarpeen valmistauduttaessa brexitiin. Se seuraa edelleen tiivistä tilannetta neuvottelujen edetessä ja ehdottaa tarvittaessa lisätoimenpiteitä ottaen asianmukaisesti huomioon, paljonko lainsäädäntövallan käyttäjät tarvitsevat työhönsä aikaa.

V. Sääntelyn parantaminen ja EU:n lainsäädännön täytäntöönpano ja sen valvonta

Komissio on toimikautensa alusta lähtien panostanut vahvasti parempaan sääntelyyn, mikä on nyt osa EU:n kaikkea toimintaa. OECD totesi hiljattain komission sääntelykäytännön erittäin hyväksi. Tämän edistyksen ylläpitämiseksi komissio aikoo tehdä sääntelyn parantamista koskevan tilannekartoituksen ja raportoida keväällä sen tuloksista. Kartoituksen tuloksia odotellessa kiinnitetään erityistä huomiota sääntelyn parantamista koskevien välineiden hyödyntämiseen, jotta nykyisiä politiikkoja voidaan tarkastella kriittisesti ja varmistaa, että ne pysyvät tarkoituksenmukaisina ja että tarpeettomat kustannukset vältetään. Tämän työohjelman liitteessä II esitetään tärkeimmät suunnitteilla olevat arvioinnit ja toimivuustarkastukset, joista osa perustuu REFIT-foorumin lausuntoihin. Foorumi jatkaa työtään, ja sen odotetaan antavan lähiaikoina lisää lausuntoja. Tämän jälkeen komissio esittää verkossa REFIT-tulostaulussa sekä rasituksesta laadittavassa toisessa vuotuisessa selvityksessä tarkat tiedot kaikkien aiempien ja uusien lausuntojen jatkotoimista.

Riippumatta siitä, miten huolellisesti jokin sääntö on valmisteltu ja laadittu, se on tehokas vain siinä tapauksessa, että se pannaan asianmukaisesti täytäntöön. Tästä syystä komissio kiinnittää jatkossakin yhtä paljon huomiota sen varmistamiseen, että lakeja sovelletaan asianmukaisesti, kuin niiden laadintaan. Komission ja jäsenvaltioiden tiivis yhteistyö ja kommunikointi on keskeistä EU:n lainsäädännön tuloksellisen täytäntöönpanon kannalta. Komissio jatkaa vuoropuhelua jäsenvaltioiden kanssa niiden tukemiseksi EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa. Tulevina kuukausina vaaditaan paljon työtä hiljattain hyväksytyn tai piakkoin hyväksyttävän lainsäädännön saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpanemiseksi. Lisäksi komissio puuttuu jatkossakin nopeasti vakaviin EU:n lainsäädännön rikkomisiin, jotka heikentävät EU:n sääntöjen tuomaa lisäarvoa, ja ryhtyy tarvittaessa päättäväisiin toimiin, kuten se on tehnyt hiljattain esimerkiksi ilmanlaatuun liittyvissä asioissa.

VI. Päätelmät

Tämän toimikauden jäljellä olevat kuukaudet ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta kansalaisille voidaan osoittaa, että komissio on pannut täytäntöön työllisyyden, kasvun, oikeudenmukaisuuden ja demokraattisen muutoksen ohjelmansa. Komission työohjelmassa vuodeksi 2019 esitetään selkeä ja tarkasti rajattu ohjelma, jolla saatetaan loppuun se työ, johon komissio sitoutui toimikautensa alkaessa. Komissio jatkaa tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa, jotta tämä ohjelma saataisiin toteutettua hyväksymällä ja panemalla täytäntöön kaikki komission esittämät ehdotukset. Tämä eurooppalainen yhteistyö on ratkaisevan tärkeää, jotta kansalaisille voidaan osoittaa, että Eurooppa on muutosvoima, joka kykenee keskitettyihin ja tehokkaisiin toimiin ja joka tuottaa konkreettisia tuloksia. Sibiussa 9. toukokuuta voimme myös osoittaa, että 27 jäsenvaltion unionilla on selkeät tulevaisuudennäkymät ja vankempi perusta vahvalle, yhtenäiselle ja täysivaltaiselle Euroopalle.